

OFFICE OF THE
TAX OMBUD
Ensuring fairness

Gaidi ya maitele a mbilaelo

Ri fhano u vha thusa

MARANGAPHANDA

RI VHA NETSHEDZA TSHIKHALA TSHA U DAVHIDZANA NA SARS HU SI NA U DZHIA SIA

Sa mudzulapo wa demokirasi ya ndayotewa, vha na pfanelo na vhudifhinduleli musi vha tshi shumisana na ndaulo ya tshitshavha ya Afrika Tshipembe. Dziñwe dza pfanelo dzavho dzo talutshedzwa kha ndima ya vhu 10 ya Ndayotewa ine ya langa ndaulo ya muvhuso.

Zwiñwe hafhu, i ŋoda: (1) mikhwa ya phurofeshinala ya maimo a nṱha; (2) tshumiso yavhudi ya tshomedzo nahone nga ndila ya u vhuedza; (3) u netshedza tshumelo dzi linganaho hu si na u dzhia sia; na u vha khagala na vhudifhinduleli.

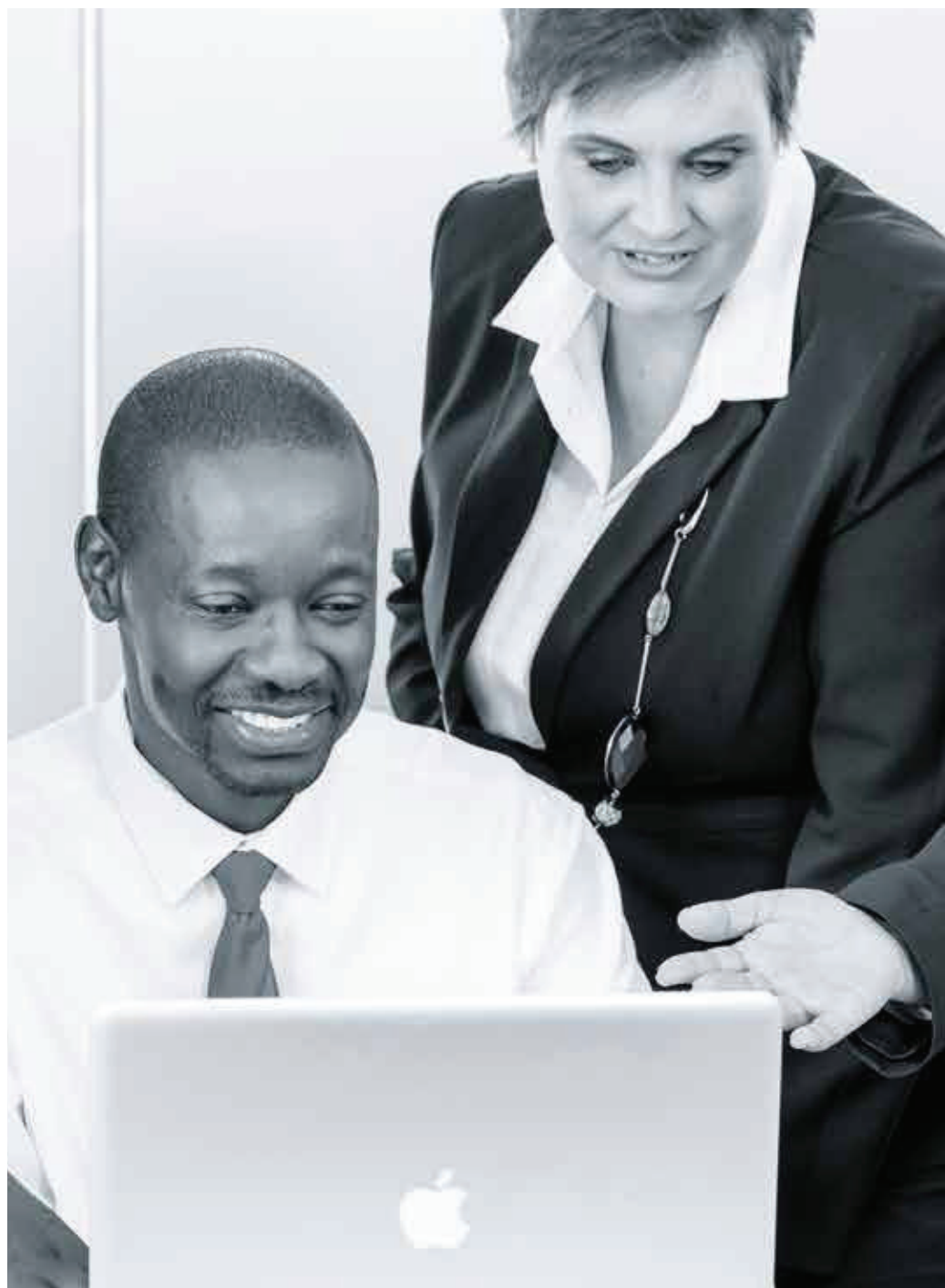
Sa Zhendedzi la Ndaulo ya Muvhuso, Tshumelo ya zwa Muthelo ya Afrika Tshipembe (South African Revenue Service (SARS) i vhoŋhiwa nga iyi ndaela ya ndayotewa. Ngoho ndi ya uri, Mulayo wa Ndaulo ya Muthelo, we wa ita uri hu vhe na iyi Ofisi yanga, ndi lila la u bveledzisa ṱhoxea dza ndayotewa kha ndaulo ya muthelo.

Ofisi yanga i vha netshedza ndila i leluwaho nahone i sa dzhii sia ya u ŋoda thandululo ya tshumelo, maitele kana phambano kana u sa tendelana malugana na ndaulo dzine vha nga vha vho dzi lingedza fhedzi vha si wane thuso malugana na u tandulula nga kha ndila dza ndangulo ya mbilaelo. Ri vha netshedza tshikhala tsha u davihdzana na SARS hu si na u dzhia sia.

Ndivho ya uku kubugwana ndi u talutshedza mushumo na maitele a Ofisi ya Mutandululi wa Mbilaelo dza zwa Muthelo. Izwi zwi katela vhane ra vha thusa, kushumele kwashu na zwine ri nga ita na zwine ri nga si kone u zwi ita u ya nga vhudifhinduleli hashu sa ndila ya u lulamisa ya vatheli. Uku kubugwana ku ḑo vha thusa ngauri ku katela na mbudziso dzine dza anzela u vhudziswa nga ha Ofisi na phindulo dza hone.

Muḡuli Vho Bernard Ngoepe

Mutandululi wa Mbilaelo dza zwa Muthelo wa Afrika Tshipembe
MARANGAPHANDA

RI VHO NNYI: RO DIIMISA NAHONE A RI DZHII SIA

Ofisi ya Mutandululi wa Mbilaelo dza zwa Muthelo yo thomiwa nga Tshimedzi 2013 u itela u khwinisa sisiteme ya ndaulo ya muthelo. U swika nga tshenetsho tshifhinga ho vha hu si na ngila ya u lulamisa yo diimisaho ya vatheli vhe vha vha vho shumisa ngila dzothe dzo dowealeho dza mbilaelo dza SARS. Ofisi yashu yo ditika nga maitele a khwine a dzitshakatshaka nahone vha shumisa sisiteme ya Mutandululi wa zwa Muthelo ine ya yelana na ya Canada, United States na United Kingdom.

Ofisi a i dzhii sia nahone i shuma thungo na SARS.

Mutandululi wa zwa Muthelo ndi Muhatuli Vho Bernard Ngoepe vhe vha tholiwa nga Minista wa zwa Gwama lwa tshifhinga tsha miwaha miraru u bva nga la 1 Tshimedzi 2013. U thusiwa nga Muofisiri Muhulwane Ramulayo Vho Eric Mkhawane na tshigwada tsha vhaqivhi kha zwa mulayo wa muthelo, thandululo ya mbilaelo, vhudavhidzani na getshedzo ya tshumelo dza tshitshavha.

Mutandululi wa zwa Muthelo ndi Muhatuli Vho Bernard Ngoepe vhe vha tholiwa nga Minista wa zwa Gwama lwa tshifhinga tsha themo ya miwaha mitanu u bva nga la 1 Tshimedzi 2013. U thusiwa nga Muofisiri Muhulwane Ramulayo Vho Eric Mkhawane na tshigwada tsha vhaqivhi kha zwa mulayo wa muthelo, thandululo ya mbilaelo, vhudavhidzani na getshedzo ya tshumelo dza tshitshavha.

VHUDIFHINDULELI HASHU

Vhudifhinduleli ha Mutandululi wa zwa Muthelo ndi ha u sedzulusa na u tandulula mbilaelo ifhio kana ifhio malugana na zwi kwamaho mafhungo a tshumelo, kana maitele kana ndaulo zwi tshi bva kha kushumisele kwa mbetshelwa dza Mulayo wa Muthelo nga SARS, na u sedzulusa, nga murahu ha khumbelo nga Minisiṭa kana vhurangeli ha Mutandululi wa Muthelo hu tshi ḡo vha na thendelo nga Minisiṭa, zwiñwe zwithu zwa sisitematiki na zwiñwe vho zwo bvelelaho zwi re na vhushaka na mafhungo a tshumelo kana tshumiso ya mbetshelwa dza uno Mulayo kana maitele kana ndaulo dza mbetshelwa ya Mulayo wa muthelo.

MUANO WASHU NDI

Muano washu ndi “U khwaṭhisedza uri a ri dzhii sia”.

NDIVHO YASHU

Mutandululi wa Mbilaelo dza zwa Muthelo o ḡikumedzela kha u vha ṅḡila ya ndulamiso yo ḡiimisaho, i sa dzhii sia kha vhatheli vha muthelo.

MBONELAPHANDA YASHU

Mbonelaphanda ya mutandululi wa mbilaelo dza zwa Muthelo ndi u khwaṭhisa fhulufhelo la vhatheli kha ndaulo ya muthelo.

MIKHWA YASHU

VHUḌIFHINDULELI

Vhatheli vha na pfanelo ya u ṅetshedzwa ṭhalutshedzo yo teaho nahone i pfeseseaho malugana na tsheo na maga o dzhiiwaho.

U ḌIIMISA

Ofisi ya Mutandululi wa Mbilaelo dza zwa Muthelo a i shumisani na SARS, i tandulula mbilaelo dza vhatheli nga yoṭhe.

VHUKONI

Mutandululi wa Mbilaelo dza zwa Muthelo u khwaṭhisedza uri mbilaelo dzoṭhe dza vhatheli dzi tandululwa nga u ṭavhanya nahone nga vhukoni.

U SA DZHIA SIA

Mutandululi wa Mbilaelo dza zwa Muthelo u dzhia maga a sa dzhii sia tshifhinga tshoṭhe.

TSHIPHIRI

Mutandululi wa Mbilaelo dza zwa Muthelo ha bviseli khagala vhudavhidzani hawe hoṭhe na vhatheli, nga ṅḡḡa ha musi o tendelwa nga mutheli.

NDI NGANI RI HONE: U TUTUWEDZA VHUÐIFHULUFHELI HA VHATHELI

Ri fhanu u thetshesesa vhone, vhatheli, na u shuma na Tshumelo ya Zwa Muthelo ya Afrika Tshipembe (South African Revenue Service (SARS) uri ri kone u vha netshedza tshumelo ya maimo a nṱha, na u sa dzhia sia kha zwa maitele na ndaulo.

afrika Tshipembe li na sisiteme dza ndaulo ya muthelo dza musalauno dzine dza shuma zwavhuḽi nga maanda. Tshithu tshavhuḽi nga ha iyi sisiteme ndi uri i na nḽila dzavhuḽi dzi sa dzhii sia, dzo ḽiimisaho dzine vhatheli vha nga dzi shumisa arali vha na mbilaelo i songo tandululwaho nga kha nḽila dzo ḽowealeaho.

Ofisi ya Mutandululi wa Mbilaelo dza zwa Muthelo yo thomiwa u itela u vha nḽila yo ḽiimisaho nahone i sa dzhii sia ya vhatheli vhe vha kundelwa u tandulula mbilaelo dza tshumelo, maitele kana dza ndaulo nga kha nḽila dza ndangulo ya mbilaelo dzo ḽowealeaho dza SARS. U sa dzhia sia zwi amba uri a ri kha sia la SARS kana la vhatheli. Ri sedza fhedzi kha mbuno dza mbilaelo yeneyo nahone ra ḽa na thandululo hune zwa konadzea. Mushumo washu wo ḽitika nga mbuno fhedzi, milayo ya shango na Ndayotewa

RI THUSA VHAFHIO: VHATHELI VHANE VHA TODA NDULAMISO

Sa ngila ya ndulamiso ya vatheli, ri lwela u khwaṭhisedza uri vatheli vha wana tshumelo ya phurofeshinaḽa na u fariwa zwavhuḽi nga SARS, ine vha tea u i wana u bva kha SARS.

Phanda ha musi vha tshi kwama Mutandululi wa Mbilaelo dza zwa Muthelo, vatheli vha tea u vhona uri vho shumisa ngila dzoṭhe dza mbilaelo dza SARS nga nnda ha musi hu na nyimele dzine dza vha kombetshedza uri vha songo ita ngauralo.

Arali vha tshi toda u isa mbilaelo SARS, mutheli u tea u kwama Ofisi ya Ndangulo ya Mbilaelo ya SARS kha 0860 121 216. Arali vha ḽi vha vha songo fushea nga ngila ye SARS ya shumana na mbilaelo yavho ngayo, vha nga kwama Ofisi ya Mutandululi wa Mbilaelo dza zwa Muthelo.

Arali mbilaelo yavho hu vhuḽifhinduleli hashu, ri ḽo lingedza nga ngila dzoṭhe u wana thandululo ya thaidzo yavho.

RI SHUMA HANI: U KHWAṬHISEDZA URI A RI DZHII SIÂ

Sa ngila ya u lulamisa i sa dzhii sia, muano washu ndi “U khwaṭhisedza uri a ri dzhii sia”. U bveledza izwi, ri sedza kha mbuno dza mbilaelo inwe na inwe, a ri sedzi zwinwe. Ri lwela u tandulula mbilaelo nga maḍuvha a 15 a mushumo u bva tshee ra dzi ṭanganedza, nahone ri ḍo vha ḍivhadza arali ri nga si kone u tandulula mbilaelo nga tshifhinga tshenetsho. Kha maitete oṭhe, a ri dzhii sia, ri sedza masia oṭhe a thaidzo.

Mishumo yashu ya u tandulula mbilaelo i katela:

- U sedzulusa mbilaelo yavho u itela u wana arali i tshi tea u tandululwa nga riṇe, uri i ḍo tshimbidza hani na u dzudzanya tsedzuluso ya u thoma ya mbilaelo.
- U rumela mbilaelo yavho, maṇwalo a u tikedza, mvelelo ya ṭhoḍisiso dzashu dza u thoma na/kana themendelo kha sars.
- U sedzulusa phindulo ya sars na u dovha u ṭoḍisisa nga ha mbilaelo yavho, hune zwa vha zwo tea.
- U rumela ‘muvhigo wo dodombedzwaho’, une wa nweledza mvelelo ya mbilaelo yavho na u ita themendelo dza maṇwe maga ane a tea u dzhiwa arali zwo tea.

Themendelo dzashu a dzi vhoḥhi vhatheli kana SARS; fhedzi arali dzi so ngo ṭanganedzwa nga mutheli kana nga SARS, hu tea u ṇewa mihumbulo nga ha tsheo kha Mutandululi wa zwa Muthelo hu sa athu fhela maḍuvha a 30 a ngivhadzo ya themendelo dzo itwaho nahone zwi nga katelwa nga Mutandululi wa zwa Muthelo kha muvhigo u yaho kha Minisiṭa kana Mukhomishinari fhasi ha tshiteṇwa 19.

PHULUFHEDZISO YASHU: KHA TSHIPHIRI

Ofisi ya Mutandululi wa Mbilaelo dza zwa Muthelo i a kombetshedzea lwa mulayo u tsireledza mafhungo a mutheli a tshiphiri nahone vhashumi vhashu vhothe vha saina Muano wa Tshiphiri.

Idzi thodea dza tshiphiri dzo talutshedzwa kha Tshipiḁa tsha vhu 21(2) tsha Mulayo wa Ndaulo ya Muthelo. Mutandululi kana muthu muiwe na muiwe o mu imelaho ha nga ḁo bvisela khagala mafhungo maiwe na maiwe o waniwaho nga kana ho imelwa Mutandululi wa Mbilaelo dza zwa Muthelo, kana o dzudzanywaho u bva kha mafhungo o waniwaho nga kana ho imelwa Mutandululi wa Mbilaelo dza zwa Muthelo kha SARS, nga nḁa ha musi a tshi toḁiwa uri a ite mishumo i re nga fhasi ha Mulayo.

Mulayo u amba uri SARS i tendela Mutandululi wa Mbilaelo dza zwa Muthelo u swikelela mafhungo ane a yelana na maanḁa na mishumo ya Mutandululi wa Mbilaelo dza zwa Muthelo.

VHA VHIGA HANI MBILAELO?

Afho fhasi hu na maitele a u vhiga mbilaelo.

- Uri vha kone u wana fomo ya mbilaelo, vha tea u dalela Ofisi ya Mutandululi wa Mbilaelo dza zwa Muthelo kana vha kwame Ofisi nga luṱingo, fekisi kana emeiji vha humbele fomo ya mbilaelo. Vha nga wana fomo na kha webusaiti yashu.
- Kha vha ḡadze fomo. Vha ḡi fhe tshifhinga tsha u vhalala fomo na u humbula nga ha mafhungo o teaho phanda ha musi vha tshi i ḡadza. Vha humbelwa uri vha ṅetshedze nyimele ya mbuno dzavho nga u tevhekana. Vha nambatedze maṅwalo oṱhe a u tikedza ane a tshimbilelana na mbilaelo. Vha vhone uri fomo yo ḡadzwa nga vhuḡalo. Vha ṅwale nomboro ya referentsi ye vha i wana SARS kana arali vho i wana kha davhi ḡa SARS, vha bule dzina ḡa davhi, datumu na muthu we vha rumela mbilaelo khae.
- Fomo dzoṱhe dza mbilaelo dzi tea u sainiwa na u ṅwaliwa datumu. Arali fomo i sa vha tendeli u ṱalutshedza mbilaelo yavho nga vhuḡalo, vha shumise ḡiṅwe bammbiri ḡine vha ḡo ḡi nambatedza kha fomo ya mbilaelo. Ofisi ya Mutandululi wa Mbilaelo dza zwa Muthelo a i nga ḡo ṱanganedza fomo i songo sainwaho. Vhaimeleli vha vthatheli vha tea u khwaṱhisedza thendelo yavho malugana na u imela kilaente dzavho. Arali hu si na vhuṱanzi vhu fushaho ha u tikedza mbilaelo, mbilaelo a i nga ḡo ṱodisiswa. Naho zwo ralo, ri ḡo vha fha tshikhala tsha u khwaṱhisedza mbilaelo yavho kana tsha u ṅetshedza vhuṱanzi ho teaho.

U RUMELA NGA TSHIFHINGA

Vha humbelwa uri vha rumele mbilaelo yavho kha Ofisi ya Mutandululi wa Mbilaelo dza zwa Muthelo nga tshifhinga nga murahu ha musi SARS yo fhedza u ita tsedzuluso ya mbilaelo.

Musi ro ṱanganedza fomo yavho, Mutandululi wa Mbilaelo dza zwa Muthelo u ḡo ṱodisisa mbilaelo na u dzhia tsheo ya uri u ḡo i tshimbidza hani arali ha vha hu vhuḡifhinduleli hawe, nga ṅḡa ha izwo ri ḡo vha eletshedza nga ha dziṅwe thandululo.

Arali hu si na vhuṱanzi vhu fushaho ha u tikedza mbilaelo yavho, hu nga imiswa u ita ṱhodisiso ya mbilaelo. Naho zwo ralo, ri ḡo thoma ra vha ṅetshedza tshikhala tsha u khwaṱhisedza mbilaelo yavho na u ṅetshedza vhuṱanzi ho teaho.

MUSI VHA TSHI VHIGA MBILAELO

VHA TEA UVHA NA MAFHUNGO KANA ZWIDODOMBEDZWA ZWA NDEME ZWI TEVHELALO

Zwidodombedzwa zwa vhukwamani:

Nomboro ya luŋingo ya hayani
Nomboro ya sele
Nomboro ya fekisi
Nomboro ya luŋingo ya mushumoni
Diresi ya Emeiji

Diresi ya Fhethu:

Nomboro ya tshifhaŋo (arali zwo tea)
Nomboro ya Tshiŋaraŋa
Tshiŋaraŋa kana Dzina la bulasi
Sababu/Tshiŋiriki
Dorobo khulwane/Dorobo thukhu
Khoudu ya Poswo
Khoudu ya Shango (ZA – ya Afrika Tshipembe)

Zwidodombedzwa zwa Diresi ya Poswo:

Vha swaye nga 'X' arali zwi tshi fana na zwi re afho ntha
kana vha dade Diresi yavho ya Poswo, Zhendedzi la Poswo kana inwe
yuniti thukhu (arali zwo tea) (tsumbo Postnet Suite ID)
Poswo
Bogisi la Poswo kana Private Bag
Inwe Nomboro ya Tshumelo yo Khetheaho ya Poswo (vha i bule)
Khoudu ya Shango
Khoudu ya Poswo

Zwidodombedzwa zwa Mbilaelo:

Lushaka lwa Muthelo:
Muthelo wa Mbuelo wa Muthu ene mune;
Muthelo wa Mbuelo wa Khamphani; VAT; Ndaka;
PAYE/SDL/UIF; Thirasithi; Mithelo ya thundu dzo
tundwaho/Mithelo ya zwithu zwi no rengiswa hayani na Miriwe
Lushaka lwa Mbilaelo:
Mikhwa/Vhudifari; Tshumelo; Ndaulo; Maitele na Zwiinwe

Vha humbelwa uri vha ye kha www.taxombud.gov.za/make-a-complaint.html
u kopa fomo kana vha ri rumele emeiji kha
complaints@taxombud.gov.za kana vha ri dalele ofisini dzashu

MUTANDULULI WA MBILAELO DZA ZWA MUTHELO U SEDZULUSA HANI MBILAELO?

Motsereganyi wa Lekgetho a ka tlhomamisa gore go tla tshwarwa jwang tshekatsheko, fela fa a dira ditiro tsa gagwe, o tshwanetse go sekaseka ngongorego nne fa go tlhokega, a e rarabolole ka tsereganyo. Motsereganyi wa Lekgetho o tshwanetse gape go ikemela le go latela mekgwatsamaiso e e sa tlhhomamang, e e siameng gape e le tlhotlhma tlase fa a rarabolola ngongorego.

ARALI NDI SONGO FUSHEA NGA MVELELO?

Fa moduelalekgetho a sa kgotsofadiwa bowetso jwa tswelletso e e tseilweng ke Motsereganyi wa Lekgetho, moduelalekgetho a ka latela tsela e nngwe e a nang le yona.

ARALI SARS YA SI TANGANEDZE THEMÊNDELO DZA MUTANDULULI WA MBILAELO DZA ZWA MUTHELO?

Themendelo ya Mutandululi wa zwa Muthelo a i vhofhi kha mutheli kana SARS, fhedzi arali i so ngo tangedzwa nga mutheli kana SARS, u newa ha mihumbulo nga ha tsheo iyo hu tea u newa Mutandululi wa zwa Muthelo hu sa athu fhela maguvha a 30 a ngivhadzo ya themendelo idzo nahone zwi nga katelwa nga Mutandululi wa zwa Muthelo kha muvhigo u yaho kha Minisiṱa kana Khomishinari fhasi ha tshiteṱwa 19.

MBUDZISO DZINE DZA ANZELA U VHUDZISWA

MUTANDULULI NDI MINI?

Mutandululi ndi muofisiri o diimisaho a sa dzhii sia ane a shumana na mbilaelo dza malugana na dzangano kana zhendedzi.

MUTANDULULI WA MBILAELO DZA ZWA

MUTHELO NDI MINI?

Mutandululi wa Mbilaelo dza zwa muthelo ndi muofisiri o diimisa-ho nahone a sa dzhii sia ane a shumana na mbilaelo dza vhatheli malugana na Tshumelo ya zwa Muthelo ya Afrika Tshipembe.

OFISI YA MUTANDULULI WA MBILAELO DZA ZWA MUTHELO NDI MINI?

Ofisi ya Mutandululi wa Mbilaelo dza zwa Muthelo ndi tshiimiswa tshine tsha tikedza Muofisiri wa zwa Muthelo kha u ita mushumo wawe.

NDI NNYI ANE A LANGA OFISI?

Mutandululi wa zwa Muthelo ndi Muhatuli Vho Bernard Ngoepe vho nothaho vhe vha tholiwa nga Minisiya wa Gwama lwa tshifhinga tsha miñwaha miraru u bva nga Ja 1 Tshimedzi 2013, nahone themo yavho yo engedzwa nga miñwe miñwaha miraru nga ñwedzi wa Tshimedzi 2016.

VHUSHAKA HASHU NA SARS

Ofisi yashu yo diimisa nahone i shuma thungo na SARS.

1. Ndi zwifhio zwine Mutandululi wa Mbilaelo dza zwa Muthelo a nga ita?

Mulayo wa Ndaulo ya Muthelo u tendela Mutandululi wa Mbilaelo dza zwa Muthelo::

- U sedzulusa mbilaelo na u i tandulula arali zwi tshi konadzea nga u pfumedzanya kana u konanya
- U tandulula mbilaelo nga ene muṅe
- U ṅetshedza mutheli mafhungo nga ha vhuḡifhinduleli ha Mutandululi wa Mbilaelo dza zwa Muthelo na maitele a u tevhelela mbilaelo
- U leludza tswikelelo nga vhatheli kha ṅila dza thandululo ya mbilaelo kha SARS malugana na u tandulula mbilaelo
- U wana na u sedzulusa thaidzo dza sisiteme na zwithu zwine zwa khou bvelela zwine zwa kwama vhatheli nga ṅila i si yavhuḡi.
- U ṅetshedza SARS themendelo malugana na uri mbilaelo i nga tandululwa hani

Idzi thaidzo dzi nga vha dzi nga ha tshumelo ya SARS kana mbetshelo dza maitele kana dza ndaulo ya Mulayo wa Muthelo.

Mutandululi wa Mbilaelo dza zwa Muthelo u na maanḡa a u ta, a songo ḡitika nga SARS, uri tsedzuluso dzi tea u itwa hani na arali tsedzuluso i tshi tea u fheliswa phanḡa ha mus i tshi khunyeledzwa.

Mutandululi wa Mbilaelo dza zwa Muthelo a nga sedzulusa khumbelo yavho fhedzi arali muhumbeli o shumisa ṅila dzoṡhe dzi re hone SARS dza u tandulula mbilaelo, nga nṅa ha mus i hu na nyimele dzi kombetshedzaho dza u sa ita ngauralo.

U shumisa ṅila dza mbilaelo dzi re hone, mutheli u tea u vhiga mbilaelo kha Ofisi ya Ndangulo ya Mbilaelo ya SARS.

2. NYIMELE DZA U KOMBETSHEDZA NDI MINI?

Tshipiga tsha vhu 18(5) tsha Mulayo wa ndaulo ya Muthelo tshi talutshedza zwithu zwi tevhelaho zwine Mutandululi wa Mbilaelo dza zwa Muthelo a tea u zwi dzhiela ntha arali nyimele hu nga vha hu i “kombetshedzaho”:

- arali khumbelo i tshi khou tahisa thaidzo ine ya kwama sisiteme
- arali u shumisa ndila dzothe dza thandululo zwi tshi do kondisela muhumbeli zwi songo teai
- arali hu si kanzhi u shumisa ndila dzothe dza thandululo hu tshi nga bveledza mvelelo nga tshifhinga tshine u ya nga Mutandululi wa Mbilaelo dza zwa Muthelo tsha vha tshi tshi pfesesea kana tsho tea.

Mutandululi wa Mbilaelo dza zwa Muthelo u tea u divhadza muhumbeli nga ha mvelelo dza tsedzuluso kana maga afhio na afhio o dzhiiwaho malugana na khumbelo nga tshifhinga nahone nga ndila ine ya vha yo nangiwa nga Mutandululi wa Mbilaelo dza zwa Muthelo.

3. Naa hu na mikano malugana na zwine mutandululi wa mbilaelo dza zwa muthelo a tea u shumana nazwo?

Ee, hu na mikano ine ya tou vha khagala malugana na tshakha dza mbilaelo dzine Mutandululi wa Mbilaelo dza zwa Muthelo a nga kana a nga si kone u dzi sedzulusa.

Mutandululi wa Mbilaelo dza zwa Muthelo a nga kha ɗi si sedzuluse:

- Mulayo kana mbekanyamaitele ya muthelo
- Mbekanyamaitele ya SARS kana maitele nga u angaredza, hu sa katelwi uri a kwama thaidzo ya tshumelo, maitele na ndaulo u swika ngafhi u bva kha tshumiso ya mbetshelo dza Mulayo wa Muthelo nga SARS.
- Thaidzo kana mbilaelo yo ɗitikaho nga khanedzo na khaɗhululo nga fhasi ha Mulayo wa Muthelo, nga nɗa ha thaidzo dza maitele dzine dza tshimbilelana na khanedzo na khaɗhululo.
- Tsheo ya matshimbidzele kana thaidzo phanda ha khothe ya muthelo

Vha dzhiele nzhele uri u sedzulusa mbilaelo hu a vhetshelwa tshifhinga.

Mutandululi wa Mbilaelo dza zwa Muthelo a nga kha ɗi si sedzuluse mbilaelo ine ya vha na tshifhinga tshi no fhira nɗaha phanda ha musi Mutandululi wa Mbilaelo dza zwa Muthelo a tshi tholiwa, nga nɗa ha musi Minisita o humbela Mutandululi wa Mbilaelo dza zwa Muthelo wa zwino o tholiwaho nga la 1 Tshimedzi 2013, izwi zwi amba uri Mutandululi wa Mbilaelo dza zwa Muthelo a nga si dzhiele ntha mbilaelo dzo vha ho hone phanda ha la 1 Tshimedzi 2012 (nga nɗa ha musi o humbelwa nga Minisita). Naho zwo ralo, Minisita wa Gwama o netshedza Mutandululi wa Mbilaelo dza zwa Muthelo thendelo ya u tandulula mbilaelo dzo vhaho hone phanda ha iyi datumu.

VHA NGA RI KWAMA HANI: U FUSHEA HAVHO NDI ZWA NDEME

Mutheli a nga kwama Ofisi ya Mutandululi wa Mbilaelo dza zwa Muthelo thwii kana nga kha muthu ane a shuma zwa muthelo kana muñwe muimeleli. Vhaimleli vha vhatheli vha tea u khwaṭhisedza thendelo yavho ya u imelela kilaente dzavho nga kha maanda a thendelo.

Mutheli a nga swikelela idzi tshumelo dza Ofisi ya Mutandululi wa Mbilaelo dza zwa Muthelo nga kha ndila dzi tevhelaho dza vhukwamani:

RI HUMBELA URI VHA RI KWAME DIRESI YA FHETHU

Diresi ya Fhethu

Menlyn Corner
2nd Floor
87 Frikkie de Beer Street
Menlyn
Pretoria

LUṬINGO: 0800 662 837 OR +27 12 431 9105

FEKISI: +27 12 452 5013

DIRESI YA EMEILI: complaints@taxombud.gov.za

www.taxombud.gov.za

Diresi ya Poswo

PO Box 12314
Hatfield
0028

TSHITATAMENNDE TSHA U SUMBEDZA URI A VHA NA VHUDIFHINDULELI

Mafhungo o getshedzwaho kha uku kubugwana o vha a a vhukuma nga tshifhinga tsha u anḡadza fhedzi a nga vha o shanduka. Arali vha nga vha na u timatima malugana na zwauri ndi a vhukuma kana arali vha si na vesheni ya zwino ya uku kubugwana vha humbelwa uri vha rwele luḡingo kha Senthara ya Vhukwamani kha 0800 662 837 u khwaḡhisedza.

Uku kubugwana kwo itelwa u vha getshedza mafhungo hu si referentsi ya mulayo. U shumisa aya mafhungo nga muthu ufhio na ufhio hu ḡo vha hu tsheo ya muthu onoyo.

Ofisi ya Mutandululi wa Mbilaelo dza zwa Muthelo a i imeli, themendeli uri zwibveledzwa kana tshumelo ho ambiwaho ngadzo kha iḡi ḡiḡwalo dzo tea kha ḡhoḡea dza muthu onoyo. Mutandululi wa Mbilaelo dza zwa Muthelo ha ḡanganedzi vhudifhindleli malugana na ndozwo ifhio kana ifhio, tshinyadzo, mbadelo na tshinyalelo zwine zwi nga vha hone zwi khagala kana zwi si khagala zwo itiswa nga vhukhakhi vhuḡwe na vhuḡwe kana u siedzwa hune ha vha hone afha.

VHA DZHIELE NZHELE: *Mafhungo ha imeli mulayo ufhio kana ufhio nahone vhavhali vhane vha sa fhulufhele mafhungo maḡwe na maḡwe o sumbedzwaho kha gaidi vha tea u sedza kha mulayo wo teaho, kana vha ḡoḡe ngeletshedzo kha muthu o teaho a re na ndalukano.*

LUṬINGO: 0800 662 837 or +27 12 431-9105
FEKISI: +27 12 452-5013
ḐIRESI YA EMEḐLI: complaints@taxombud.gov.za
www.taxombud.gov.za